	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Медсестринство в гінекології та репродуктивне здоров'я і планування сім'ї**
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І5 Медсестринство
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	ПЗСО (11 класів): другий рік, семестр IV; БЗСО (9 класів): третій рік, семестр VI
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Лекції – 8 Практичні заняття – 36 Самостійна робота – 46
Викладач	Левін Роман Миколайович
E-mail	r.levin@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Навчальну програму з дисципліни "Медсестринство в гінекології та репродуктивне здоров'я і планування сім'ї" складено відповідно до Стандарту фахової передвищої освіти для здобувачів освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Сестринська справа» спеціальності 223 Медсестринство галузі Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», затвердженому і введеному в дію наказом МОН від 08.11.2021 №1202 та освітньо-професійної програми «Сестринська справа» комунального закладу «Криворізький фаховий медичний коледж» Дніпропетровської обласної ради». Програмою передбачені теоретичні та практичні заняття, які доцільно проводити паралельно, самостійна позааудиторна робота студентів. Проведення теоретичних занять передбачається за лекційним методом, практичних занять - в кабінетах доклінічної практики, в жіночій консультації, гінекологічному відділенні лікарні. На практичних заняттях студенти закріплюють набуті теоретичні знання, відпрацьовують практичні навички відповідно програми. Навчальний матеріал дисципліни розділений на 4 модулі, які логічно між собою пов'язані: «Організація гінекологічної допомоги в Україні», «Методи обстеження гінекологічних хворих», «Основні гінекологічні захворювання» та «Репродуктивне здоров'я і планування сім'ї». Навчальний

	матеріал містить актуальні питання стосовно діагностики гінекологічних захворювань, методів лікування та догляду за пацієнтками, сучасні методи контрацепції. Викладання навчального матеріалу координується згідно діючих наказів МОЗ України. У результаті вивчення дисципліни студент повинен використовувати набуті компетентності для самостійної роботи в лікувально - профілактичних закладах.
Мета та завдання курсу	**Мета та завдання навчальної дисципліни:** метою навчальної дисципліни «Медсестринство в гінекології та репродуктивне здоров'я і планування сім'ї» є формування компетентностей у здобувачів освіти системи знань, умінь та навичок, необхідних для розуміння теоретичних основ і практичного застосування положень дисципліни у професійній діяльності. **Основні завдання дисципліни:** засвоєння базових понять, категорій та принципів, пов'язаних із тематикою курсу; розвиток аналітичного мислення та здатності застосовувати набуті знання для вирішення практичних і професійних завдань; формування навичок самостійного пошуку, аналізу та інтерпретації інформації; підготовка здобувачів до подальшого опанування суміжних дисциплін та використання знань у професійній діяльності. **Роль дисципліни у формуванні професійних компетентностей:** Вивчення гінекології, репродуктивного здоров'я та планування сім'ї сприяє формуванню у здобувачів таких професійних компетентностей: здатність аналізувати та оцінювати професійні ситуації; уміння приймати обґрунтовані рішення в межах фахової діяльності; здатність застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань; розвиток комунікативних, інформаційно-аналітичних та організаційних навичок; формування етичної та відповідальної професійної поведінки. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності І5 Медсестринство, галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»: ***Загальні компетентності:*** ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії. ***Спеціальні компетентності:*** СК 1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

	СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами. СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, задля ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовування фармакологічних засобів у професійній діяльності. СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров’я (освіта впродовж життя). СК 13 Здатність до використання професійно-профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів. СК14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології. СК15 Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.
Програмні результати навчання	РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН 4. Вести медичну документацію відповідно за формами, встановленими нормативно-правовими документами. РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

	РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта. РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги . РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. РН 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації. РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань. РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності. РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	Організація гінекологічної допомоги в Україні. Методика обстеження гінекологічних хворих.	2	
	Охорона праці в галузі.		2
	Підготовка пацієнтки, інструментарію та матеріалів для проведення обстеження.		4
2	Циклічні та ациклічні розлади менструальної функції.	2	
	Неправильні положення жіночих статевих органів. Аномалії розвитку жіночих статевих органів.		4
3	Запальні захворювання жіночих статевих органів.	2	

	Туберкульоз статевих органів, генітальний герпес, хламідіоз, уреаплазмоз, СНІД.		4
4	Доброякісні та злоякісні пухлини жіночих статевих органів.	2	
	Кісти яєчників. Ендометріоз.		4
	Фонові та передракові стани ЖСО.		4
5	Невідкладна допомога в гінекології. Консервативні методи лікування гінекологічних хворих.		4
	Перекручування ніжки пухлини. Некроз міоматозного вузла.		4
	Передопераційна підготовка та післяопераційний догляд за гінекологічними хворими. Основні типи гінекологічних операцій.		4
6	Контрацепція. Безплідний шлюб.		4
	Репродуктивне здоров'я. Планування сім'ї.		4
	Метод лактаційної аменореї. Добровільна хірургічна стерилізація. Контрацепція для підлітків, жінок віком понад 35 років, після пологів та аборту.		4
	Разом	8	46

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години
01	Методика обстеження гінекологічних хворих: основні методи. Анатомія та фізіологія жіночих статевих органів.	4
02	Методика обстеження гінекологічних хворих: додаткові методи.	4
03	Неправильні положення та аномалії розвитку жіночих статевих органів.	4
04	Регуляція менструального циклу. Циклічні та ациклічні розлади менструальної функції.	4
05	Запальні захворювання жіночих статевих органів неспецифічної та специфічної етіології.	4
06	Доброякісні пухлини жіночих статевих органів. Злоякісні пухлини, передракові та фонові захворювання жіночих статевих органів.	4
07	Невідкладна допомога в гінекології.	4
08	Консервативні методи лікування гінекологічних хворих. Передопераційна підготовка та післяопераційний догляд за гінекологічними хворими.	4
09	Контрацепція. Безплідний шлюб.	4
	Разом:	36

Пререквізити	Анатомія та фізіологія людини, латинська мова та медична термінологія, медична біологія та генетика, мікробіологія, фармакологія, медсестринство в загальній практиці, основи догляду за хворими.
Кореквізити	Мікробіодлогія, фармакологія, медсестринство в загальній практиці, основи догляду за хворими, акушерство, онкологія, хірургія.

Постреквізити	Педіатрія та неонатологія, акушерство, екстрена та невідкладна медична допомога з основами інтенсивної терапії в гінекології, суміжні клінічні дисципліни, практична підготовка та виробнича практика, підготовка до ліцензійних іспитів.
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, практично-лабораторні, дослідницькі та інтерактивні методи навчання. Теоретична підготовка передбачає проблемні лекції, пояснення, бесіди, роботу з навчальною та науковою літературою, схемами, таблицями, атласами, та цифровими освітніми ресурсами. Практична підготовка здійснюється шляхом опрацювання практичних навичок на муляжах з використанням гінекологічного інструментарію згідно розроблених алгоритмів. Застосовуються професійно орієнтовані ситуаційні завдання, аналіз та інтерпретація суб'єктивних, об'єктивних даних, загального та спеціального методів дослідження, даних лабораторних та інструментальних методів дослідження. Самостійна робота передбачає опрацювання інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і професійно орієнтованих завдань, підготовку схем, таблиць та навчальних повідомлень.
Методи контролю	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; виконання та захист практичних робіт; демонстрація практичних навичок згідно програмних алгоритмів і переліку практичних навичок, розв'язання ситуаційних та клінічно орієнтованих завдань; контроль виконання самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання
Види контролю	Тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану

Перелік практичних навичок та умінь

1. Заповнення паспортної частини медичної карти.
2. Оформлення направлень для лабораторного дослідження.
3. Збирання анамнезу.
4. Огляд шийки матки у дзеркалах.
5. Взяття матеріалу із цервікального каналу для цитологічного дослідження.
6. Взяття матеріалу з піхви та цервікального каналу для бактеріоскопічного дослідження.
7. Взяття матеріалу з піхви та цервікального каналу для бактеріологічного дослідження.
8. Взяття матеріалу з піхви для гормональної кольпоцитодіагностики.
9. Проведення бімануального дослідження.
10. Підготовка пацієнтки до УЗД.
11. Проведення спринцювання піхви.
12. Проведення вагінальної ванночки.
13. Закладання піхвового тампона.
14. Підготовка набору інструментів для роздільного діагностичного вишкрібання слизової оболонки шийки та тіла матки.
15. Підготовка набору інструментів для біопсії шийки матки, пункції черевної порожнини через заднє склепіння піхви.
16. Підготовка набору інструментів для пункції черевної порожнини через заднє склепіння піхви
17. Надання невідкладної допомоги при гострому животі в гінекології.
18. Надання невідкладної допомоги при травмах жіночих статевих органів.

19. Надання невідкладної допомоги при маткових кровотечах.
20. Проведення туалету післяопераційних хворих, догляд за швами на промежині.
21. Підготовка хворої до піхвового дослідження та малих гінекологічних операцій.
22. Асистування під час проведення малих гінекологічних операцій.
23. Визначення тривалості менструального циклу.
24. Вимірювання базальної температури.
25. Оцінювання ступеня натягу цервікального слизу.
26. Оцінювання симптому зіниці.
27. Оцінювання феномену папороті.
28. Проведення розрахунку фертильних днів.
29. Проведення відбору пацієнтів для призначення гормональних контрацептивів.
30. Проведення відбору пацієнтів для призначення бар'єрних контрацептивів та сперміцидів.
31. Консультування та підготовка жінки до введення ВМЗ.
32. Консультування підлітків з питань контрацепції.
33. Консультування жінок віком понад 35 років та жінок з гормональними проблемами.
34. Консультування жінок і чоловіків з питань використання різних методів добровільної хірургічної стерилізації.
35. Підготовка пацієнтів до проведення інструментальних методів.
36. Підготовка чоловіка до обстеження.
37. Підготовка подружньої пари до тестів на імунологічно зумовлене безпліддя.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Особливості та значення анамнезу в гінекології, методика збирання анамнезу.
2. Методика і значення гінекологічного дослідження.
3. Додаткові методи дослідження в гінекології (інструментальні).
4. Піхвові мазки: види, техніка взяття.
5. Аномалії жіночих статевих органів: причини виникнення, клінічні прояви, діагностика, профілактика.
6. Неправильні положення матки: причини, клінічні прояви, діагностика, профілактика.
7. Порушення менструального циклу (за типом дисфункційних маткових кровотеч): етіологія, клінічні прояви, діагностика, профілактика.
8. Порушення менструального циклу (за типом аменореї): етіологія, клінічні прояви, діагностика, профілактика.
9. Запальні захворювання жіночих статевих органів (загальні дані).
10. Трихомоніаз.
11. Запальні хвороби зовнішніх статевих органів та піхви неспецифічної етіології: клінічна картина, діагностика, лікування.
12. Пухлини. Характеристика злоякісних і доброякісних пухлин. Онкологічна служба в Україні.
13. Передракові хвороби. Значення профілактичних оглядів у діагностиці пухлиноподібних захворювань і пухлин. Рання діагностика раку.
14. Доброякісні пухлини матки: клінічна картина, діагностика, принципи лікування.
15. Доброякісні пухлини яєчників: клінічна картина, діагностика, лікування.
16. Злоякісні пухлини шийки матки: стадії поширення, клінічна картина, діагностика, значення біопсії, принципи комбінованого лікування.
17. Рак тіла матки: значення діагностичного вишкрібання, клінічна картина, принципи лікування.
18. Злоякісні новоутворення яєчників: стадії поширення, діагностика, принципи лікування.
19. Травми жіночих статевих органів (ушкодження, нориці): етіологія, клінічна картина, лікування, діагностика, профілактика.
20. Позаматкова вагітність: причини, клінічна картина, діагностика, лікування, невідкладна допомога.
21. Апоплексія яєчників, перекручування ніжки кісти та кістоми яєчника: клінічна картина, діагностика, невідкладна допомога.
22. Хірургічне лікування в гінекології: підготовка хворих до операції, догляд за післяопераційними хворими.

Політика курсу

Опанування ОК «медсестринство в гінекології та репродуктивне здоров’я і планування сім’ї» за ОПП «Сестринська справа» передбачає систематичну участь здобувача освіти в освітньому процесі, підготовку до практичних зайнять, своєчасне та самостійне виконання навчальних завдань, дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики та правил безпечної роботи в кабінеті з муляжами та гінекологічним інструментарієм. Особлива увага приділяється формуванню практичних навичок, розпізнаванню хвороб, дотриманню алгоритмів, точності виконання маніпуляцій, особливо вмінню надавання першої допомоги. Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Використання цифрових ресурсів, та інструментів ШІ допускається як допоміжний засіб навчання за умови критичного оцінювання інформації, самостійності виконання завдань та дотримання академічної доброчесності. Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві та професійній етиці.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «медсестринство в гінекології та репродуктивне здоров’я і планування сім’ї» за ОПП «Сестринська справа» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність використання гінекологічної термінології, уміння виконання практичних навичок згідно програмних алгоритмів, уміння розпізнавати та характеризувати основні нозологічні форми, здатність аналізувати скарги, анамнез, клініку гінекологічних захворювань, результати загальних, спеціальних, лабораторних та інструментальних методів дослідження гінекологічних хворих, вміння формувати план медсестринського обстеження, медсестринський діагноз, планування медсестринських втручань, реалізація дій та оцінювання результату з наступною корекцією плану. Практичні результати оцінюються за принципом "знає - розпізнає - виконує - аналізує". Обов'язковими є дотримання правил безпеки та академічної доброчесності. Порядок відпрацювання пропущених зайнять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених зайняття та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуються за національною 4-бальною шкалою:

«5» (відмінно) – повні, системні знання; вільне володіння термінологією; самостійне виконання практичних завдань та аналіз результатів.

«4» (добре) – достатні знання; правильне виконання практичних завдань; окремі несуттєві неточності, які здобувач може виправити.

«3» (задовільно)– базові знання; виконання практичних завдань із частковою допомогою викладача; наявність окремих несутєвих помилок.

«2» (незадовільно)– фрагментарні знання; суттєві помилки під час виконання практичних завдань; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5

89-74%	4	
73-60%	3	
<60%	2	

Інформаційні ресурси

1. Гінекологія: підручник для мед. ВНЗ І—ІІІ рівн. акред. / О.В. Степанківська, М.О. Щербина. — К.: Медицина. — 2018. — 432 с.
2. Акушерство і гінекологія. У 2-х кн. Кн.2. Гінекологія: Підручник / За ред. акад. НАН України В.І. Грищенка. — К.: Медицина, 2020. — Т. 2. — 376 с.
3. Назарова, І.Б. Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї: Підручник / І Б Назарова; Н.М. Посипкіна. — К.: Медицина, 2018. — 224 с.: іл.
4. Документи міністерство охорони здоров'я України. https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/o31

Додатково:

1. Касевич Н.М.,. Основи медсестринства в модулях. Посібник. Видання третє виправлене. К.: ВСВ «Медицина», 2018 — 480 с.
2. Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон."Клінічне акушерство та гінекологія". Підручник, К. Видавництво «Медицина», 2021, 445 с.
3. Алгоритми в акушерстві і гінекології. Навчальний посібник (под ред. Бенюка В.О.). Співавтори: Диндар О.А., Усевич І.А., Говсеев Д.В., Гончаренко В.Н., Гичка Н.М., Ковалюк Т.В.- К., 2019 - uБібліотека «Здоров'я України» - С.542.
4. В. Грищенко, М. Щербина, Б. Венцківський «Акушерство і гінекологія: у двох книгах.» Книга 2. Гінекологія. 3-е видання.. К. Видавництво «Медицина», 2020, 376 с.
5. Ліхачов В. К. «Гінекологія. 2-ге видання.» Видавництво «Нова кліига», 2021. 688 с.
6. МОЗ України Наказ Ns 869 unpo затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги 'Тіперплазія ендометрія"» від 05.05.2021 [Електронний ресурс]

1. health-ua.org – Режим доступу до ресурсу: https://www.health-ua.org/video/akusherstvo-ginekologiya-reproduktivnaya-medicina/.
2. http://medbib.in.ua/
3. http://medstandart.net/
4. http://www.uptodate.com/home
5. http://www.who.int/ua/
6. https://extranet.who.int/hinari/ua/
7. http://cochrane.org/
8. http://www.likar.info/
9. http://irbis-nbuv.gov.ua/
10. http://www.mif-ua.com/
11. Центр тестування при МОЗ України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.testcentr.org.ua/uk/krok-m.

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії клінічних дисциплін

Протокол № ____ від «____» _____ 2026 р.

Голова ЦК _____ / _____ /

(підпис) (прізвище, ім'я)